

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

51. An laici Magistratus possint compellere Clericos ad reparationem
Ecclesiarum? Ex p. 3. tr .1. res. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

fiera à que se guardara el decreto del Concilio, que manda, que en las fiestas principales se predique y declare el sancto Evangelio en las Yglesias, y assi fe predico.] Ita Bobadilla, & post illum, quod valde miror, Rodriguez *in summ. tom. 2. c. 66. num. 40.* Sed hæc opinio mihi non placet, & illam alibi reprobaui: nam si Reges sunt executores Concilij, id intelligendum est quoad laicos subditos, non autem quoad Ecclesiasticos, in quos nullam habent, nec exercere possunt iurisdictionem. Si igitur in aliquo casu Concilium in eorum Regnis non obseruetur à laicis, compellant obseruari: si autem ab Ecclesiasticis non obseruetur, vt Reges Catholici & zelantes certiores de hoc Episcopos, Archiepiscopos, Nuntios, & si opus erit scribant ad Summum Pontificem ad hos enim spectat compellere Ecclesiasticos, vt decreta Concilij obseruent, & non ad Reges, de quorum iurisdictione Ecclesiastici exempti sunt; & ideo hanc sententiam tenet Melchior Lotharius de *re benefic. tom. 1. lib. 1. quest. 11. num. 31.* aduersus Ceuallos, qui asserbat reges vt executores Concilij Tridentini posse compellere Clericos ad reparationem Ecclesiarum.

Alibi in Resol. que hic est sup. 31.

Supra hoc magis late in Resol. seq.

RESOL. LI.

An laici Magistratus possint compellere Clericos ad reparationem Ecclesiarum? Ex part. 3. tract. 1. Resolut. 8.

Sup. hoc eod. Ceuallos, & Loth. hic citatis, cursum in fine præcedentis Resol.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Ceuallos *tract. de cognit. per viam violentia part. 2. quest. 99. num. 12.* Bobadilla *in polis. tom. 1. lib. 2. cap. 18. num. 135.* vide etiam Pereira *de manu Regia cap. 18. num. 5.* Degraffalium *lib. 2. Regalium Francia, iure 6.* & alios penes ipsos.

2. Sed negatiuam sententiam omnino tenendam esse puto: quam nouissimè docet doctus Lotharius *tom. 1. de benef. lib. 1. quest. 11. num. 81.* nam concedo, quòd Ecclesiastici tenentur ad reparationem Ecclesiarum, sed nego ad id posse illos compelli iudices laicos, nam in tali casu si hoc efficerent, alienam exercerent iurisdictionem. Et ita hæc sententiam docet etiam Marta *de iuris. part. 2. cap. 48. num. 15.* Ratio verd, quam adducit Ceuallos, est (vt optimè notat Lotharius) nimis frigida, nempe Reges esse executores & protectores Concilij Tridentini, nam ex hoc non sequitur posse exercere iurisdictionem in Ecclesiasticos exemptos.

RESOL. LII.

An Index laicus possit eicere à Regno Clericum seditiosum, & perturbantem Rempublicam? Ex part. 4. tract. 1. Resol. 81.

Sup. hoc supra in Resol. 24. & in Resol. 25. Verum. & in Resol. 26. Vnde, & infra in Resol. 326. §. 7. & seq. & in tom. 7. tr. 6. Resol. 14.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Doctores quos citat & sequitur Callist. Ramirez *tract. de lege Regia, §. 27. num. 15.* in glossa litera G. quibus adde Franciscum Pradillam *in summa de todas las leyes, part. 2. cap. 8. num. 4.* & Bobadillam *in polit. tom. 1. lib. 2. cap. 18. num. 112.* vbi sic ait. [Si alium Clerigo fuisse seditioso, y rebeltofo, que turbasse la paz de la Republica, podrial e el corregidor mandarle salir de la Iurisdiccion por algun tiempo, aunque fuisse Clerigo de Miffa, y condenarle en las temporalidades.] Ita ille, & post illum Marius Giurba *consil. crim. 48. n. 16.* & Anton. de Ballis *in tract. var. lib. 5. pragmat. 1. tit. 10. num. 44.* Vnde Fuschus *de visitatione lib. 2. c. 20. n. 25.*

refert quòd Dux de Alcalá Regni Neapolitani Prorex, quemdam Equitem Sancti Ioannis Hierosolymitani, qui continuè erat seditiosus, & turbabat ciuitatem, confilio de excessibus continuis, mandauit eicere à territorio Regio, sub pretextu quòd Rex possit, vt quem velit, maneat in domo sua. Et ideo Rodriguez *in additionibus ad Bullam Cruc. §. 9. n. 84.* sic ait. [Quando vn Clerigo ordenado de ordenes sagros turba la Republica y paz que ha de tener, en este caso el Rey y su supremo Consejo à enya cuenta esta la conseruacion desta paz puede castigar al dicho Clerigo echandolo fuera del Reyno.] Ita ille. Sed aduersus hanc sententiam meritò insurgit Megalium *in 3. part. lib. 3. c. 11. num. 34. iuncto num. 14.* quia Clerici, & Ecclesiastici omnes de iure diuino habent vt liberè possint in qualibet mundi parte habitare & Ecclesiastica officia exercere; dixit enim illis Dominus in personam Apostolorum Mare, 16. *Euntes in mundum vniuersum predicare Euangelium omni creatura;* & vsus Ecclesia habet, vt Ecclesiastici omnes, qui voto Religionis non sunt adstricti, cum sola licentia, & literis commendatiuis suorum Ordinatorum liberè vbique incedant & inhabitent, & ad diuina celebranda, & Sacramenta ministranda admittantur, iuxta decretum sacri Concilij Trident. *sess. 23. capit. 16. de reform.* ergo sicut non potest maritus tanquam paterfamilias expellere è domo uxorem inobedientem, & perniciosam, ex eo quòd ex matrimoniali vinculo habet illius cohabitandi vnà cum marito, ita nec potest Rex tanquam paterfamilias expellere è dominio suo Ecclesiasticos inobedientes & perniciosos, cum de iure diuino habeant vt liberè possint vbilibet habitare.

2. Et præterea in clausula Bullæ Cœnæ excommunicantur quomodolibet mulctantes personas Ecclesiasticas, necnon executores & subexecutores huius banni, ergo ex quacumque causa hoc faciant excommunicatione hac ligantur. Recurrendum est igitur à Regibus & Ministris eorum ad proprios iudices Ecclesiasticorum eueniente casu, & ab illis, qui in eo iurisdictionem exercere possunt; sunt Ecclesiastici in exilium eiciendi, non quidem simpliciter, sed causa cognita, quia alias iniustitiam committerent condemnando pena exilij reum non auditum, & circa hoc vide optimam decisionem Friderici Imperator. *in tit. 1. §. si Clericus de pace tenenda, in v. sibi feud.* vbi determinat coram suo Episcopo conueniendum & adducendum esse Clericum pacis violatorem, & ab eodem puniendum, imò non exculatorem ab hac censura Prælatos illos, qui ad instantiam, & requisitionem Principum secularium oratenus, & causa non cognita præcipiunt alicui Ecclesiastico aut illum cogere, vt è finibus suæ diocesis discederet, quia talis est Principis voluntas & mea, nam cum huiusmodi præceptum, seu preces fiant ad instantiam Principis secularis, sunt quodammodo executores, maxime quia tunc hoc non faciunt tanquam Episcopi, sed vt ptiuati, vnde & ipsi excommunicationem incurrerent, vt tenet expressè Marta *de iuris. part. 4. centur. 2. cas. 140. num. 8.* & hæc omnia docet Megalium *loco citato.* Sed circa præsentem questionem ne omittas videre sunt me ipsum *Q. 15. hic sit Resol. 24. & 26. & in aliis eorum primarum notatiæ num.* Vnde non est audiendum nouissimè Franciscum Miranete *in informat. pro iurisdictione Regia, art. 22. fol. 69.* vbi asserit Ecclesiasticos turbatores pacis expelli posse à Regnis; nam in his casibus recurrendum est ad eorum Superiores Ecclesiasticos, vt ego satis firmam *in locis citatis.*

RESOL.